

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

זרקור לאיראן

מאי 2011 – ארדיבהשת 1390
לשבוע שבין 19/5/11 – 12/5/11
עורך: רז צימט

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ נמשך העימות הפוליטי בין המג'לס לממשלה בנוגע למיזוג משרדי הממשלה.
- ✓ אביב הערבים הגיע לפלסטין: יום הנכבה בראי העיתונות האיראנית.
- ✓ הרפורמה במדיניות הסובסידיות נותנת אותותיה: עליה חדה בתעריפי הגז.
- ✓ לרגל יום התקשורת העולמי: ביקורת על שיעור חדירה נמוך של האינטרנט לצד פרטים בנוגע לסינון אתרים על-ידי השלטונות.
- ✓ תמונות השבוע: משט הזדהות איראני עם השיעים בבחריין.

עיקרי דברים:

נמשך העימות הפוליטי בין המג'לס לממשלה סביב מיזוג משרדי הממשלה

הנשיא אחמדינז'אד הודיע בסוף השבוע שעבר על פיטוריהם של שר הנפט, שר הרווחה ושר התעשייה. הודעת הנשיא מבטאת את נחישותו לממש את החלטת הממשלה למזג משרדים אלה עם משרדי האנרגיה, העבודה והמסחר בהתאמה על אף הסתייגות המג'לס מאופן יישום המהלך.

המחלוקת בין הממשלה למג'לס בסוגיה זו הגיעה בסוף השבוע שעבר לשיאה, לאחר שיו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, האשים את הנשיא בהפרת החוק ואילו הנשיא טען, שלאריג'אני רואה עצמו כנציגו הבלעדי של החוק ופועל נגד הממשלה. המחלוקת החריפה בין שתי הרשויות חייבה את התערבות המנהיג העליון ו"מועצת שומרי החוקה", שאימצה את עמדת המג'לס וקבעה, כי על הנשיא להגיש את תוכניתו למיזוג משרדי הממשלה לאישור המג'לס.

בעקבות הודעת הנשיא מתחו מבקריו ביקורת חריפה על פיטורי שלושת השרים בטרם אישר המג'לס את מיזוג משרדי הממשלה. המבקרים טענו, כי הודעת הפיטורים נועדה לאפשר לאחמדינו'אד להמשיך במהלך מיזוג המשרדים על אף הסתייגויות המג'לס ו"מועצת שומרי החוקה".

כמו כן נטען, כי השארתם של שלושה משרדים כלכליים חשובים, ובראשם משרד הנפט, ללא שר קבוע מהווה פגיעה חמורה באינטרסים הלאומיים ובמעמד הבינלאומי ואף עלולה לסכן את עתיד תעשיית הנפט האיראנית.

אביב הערבים הגיע לפלסטיין: "יום הנכבה" בראי העיתונות האיראנית

העיתונות האיראנית דיווחה השבוע בהרחבה על אירועי "יום הנכבה", אף על-פי שאלה תפסו מקום שולי יחסית לסיקור התקשורת של האירועים הפוליטיים הפנימיים באיראן.

מאמרי מערכת בעיתונים השמרנים המרכזיים יוחדו ליום השנה להקמת מדינת ישראל וביטאו, כצפוי, את גישתה הרשמית והמוכרת של איראן כלפי ישראל והסכסוך הישראלי-פלסטיני. העיתונות האיראנית טענה, כי אירועי יום הנכבה השנה עמדו בצל גל ההתקוממות העממיות, שפקדו בחודשים האחרונים את העולם הערבי, וביטאו את חיזוק מקומה של הסוגיה הפלסטינית בסדר היום האזורי.

היומון כיהאן גרס, כי אירועי יום הנכבה בעולם הערבי מעידים על כך, שגל התמיכה במטרה הפלסטינית חרג לראשונה מעבר לגבולותיה הגיאוגרפיים של פלסטיין וכי ההגנה על הפלסטינים ניצבת כעת בראש סדר יומם של העמים המוסלמים. גלי ההתעוררות האסלאמית גרמו לכך, שהעם הפלסטיני נמצא כיום בלבבות המוסלמים והישראלים עצמם מודים בכך, שמעמדה של ישראל בזירה הבינלאומית נחלש ושהיא נמצאת בתהליך של התפוררות.

היומון רסאלת קשר, אף הוא, בין אירועי יום הנכבה להתרחשויות בעולם הערבי וגרס, כי השפעתן ניכרת היטב בהפגנות הנרחבות, שהתקיימו במדינות ערב לרגל יום הנכבה ומהוות סמל להתעוררות האסלאמית באזור. העם הפלסטיני הבין היטב, כי במאבקו נגד ישראל הוא אינו ניצב עוד לבדו וכי העמים המוסלמים ואף אלה שאינם מוסלמים יתייצבו לצידו עד לתבוסתה הצפויה של ישראל.

הרפורמה במדיניות הסובסידיות נותנת אותותיה: עליה חדה בתעריפי הגז

מנתוני חברת הגז הלאומית שהתפרסמו השבוע עולה, כי מחירי הגז עלו בחודש האחרון בשיעור חד של בין 66 ל-100 אחוזים. מחיר גז לצריכה ביתית עלה מ-70 תומאן למטר מעוקב (קרוב ל-7 סנט) בשנה שעברה ל-120 תומאן.

העלייה החדה במחירי הגז מעוררת ביקורת ציבורית רחבה. חבר ועדת האנרגיה של המג'לס, ג'האנב'ש אמיני, מתח ביקורת חריפה על אופן חישוב תעריפי הגז לצריכה ביתית בעקבות הרפורמה במדיניות הסובסידיות והזהיר, כי אזרחים רבים לא ישלמו את חשבונות הגז שלהם כתוצאה מהעלייה הדרמטית במחירים.

ברשומה, שפרסמה לאחרונה בלוגרית איראנית, נכתב, כי חשבונות הגז, שנשלחו לאחרונה לבתי האזרחים, גורמים להתמרמרות קשה וכי אזרחים רבים אינם מתכוונים לשלם.

בתוך כך הזהיר השבוע חבר ועדת הכלכלה של המג'לס, מחמד-רזא ח'באז, כי האינפלציה באיראן עלולה להגיע השנה לשיעור של בין 40 ל-50 אחוזים.

לרגל יום התקשורת העולמי: ביקורת על שיעור חדירה נמוך של האינטרנט לצד פרטים בנוגע לסינון אתרים על-ידי השלטונות

לרגל יום התקשורת העולמי, שצוין ב-17 במאי, נמתחה בתקשורת האיראנית ביקורת על קצב חדירה בלתי מספק של האינטרנט באיראן יחסית למדינות אחרות בעולם. לטענת התקשורת האיראנית, הסיבה המרכזית לשיעור החדירה הנמוך יחסית היא תשתית אינטרנט לקויה והמגבלות המוטלות מצד השלטונות על מהירות הגלישה.

היומון הכלכלי דניא-י אקתצאד הדגיש במאמר מערכת שפרסם את נתוני המרכז הלאומי לפיתוח האינטרנט לפיהם כ-70 אחוזים מגולשי האינטרנט באיראן גולשים במהירות נמוכה. היומון קרא לממשלה להכיר בפער הגדול בין איראן ליתר מדינות העולם בתחום האינטרנט ולבחון כיצד ניתן להרחיב את השימוש באינטרנט מהיר ולשפר את איכות הגלישה של האזרחים.

גם המרכז למחקרים של המג'לס התייחס לצורך בהרחבת מעורבות הממשלה בתוכניות לקידום טכנולוגיות המידע והאינטרנט. דוח, שפרסם המרכז בסוף השבוע שעבר בנוגע לפרויקטים בתחום טכנולוגיית המידע והמחשבים הנכללים במסגרת תוכנית הפיתוח הרב-שנתית, קרא לממשלה להבטיח את המשאבים הכספיים הדרושים ליישום תוכנית הפיתוח ולא לאפשר לאיומים הקיימים בתחום הסייבר לעכב את מימוש הפרויקטים.

בתוך כך פרסמה השבוע התקשורת האיראנית מידע בנוגע למדיניות סינון אתרי האינטרנט על-ידי השלטונות. על-פי מידע זה קבעה ועדה בראשות הרשות השופטת חמישה קריטריונים מרכזיים לסינון אתרים: פרסום תכנים הפוגעים במוסר הציבורי

המוסר הציבורי, תכנים הפוגעים בקדשי האסלאם, תכנים הפוגעים בביטחון ובסדר הציבורי, תכנים הפוגעים ברשויות המדינה ובמוסדות ממשלתיים וציבוריים ותכנים המעודדים ביצוע פשעי מחשב.

סוכנות הידיעות "מהר" דיווחה על בסיס נתונים בלתי-רשמיים, כי 90 אחוזים מהאתרים המסוננים על-ידי שלטונות איראן הם אתרים שפועלים מחוץ למדינה ו-10 אחוזים הם אתרים איראניים.

נמשך העימות הפוליטי בין המג'לס לממשלה בנוגע למיזוג משרדי הממשלה

הנשיא אחמדינז'אד הודיע בסוף השבוע שעבר על פיטוריהם של שר הנפט, מסעוד מיר-כאט'מי (Mas'oud Mir-Kazemi); שר הרווחה, צאדק מחצולי (Sadeq Mahsouli); ושר התעשייה, עלי-אכבר מחראביאן (Ali-Akbar Mehrabian) במסגרת מימוש החלטת הממשלה על מיזוג משרדים אלה עם משרדי האנרגיה, העבודה והמסחר בהתאמה. שר המסחר, מהדי ע'זנפרי (Mehdi Ghazanfari), מונה על-ידי הנשיא כאחראי על משרד התעשייה ושר העבודה, עבד אל-רזא שיח' אל-אסלאמי (Abdolreza Sheikholeslami) מונה כאחראי על משרד הרווחה. משרד הנפט נותר ללא שר ממונה והנשיא הודיע, כי הוא ישמש כאחראי על המשרד.

הודעת הנשיא על פיטורי שלושת השרים נמסרה שעות ספורות לאחר שחלק מאמצעי התקשורת באיראן דיווחו, כי הממשלה והמג'לס הגיעו להסכמה בעניין המחלוקת החריפה ביניהם בנוגע למיזוג משרדי הממשלה. מחלוקת זו הגיעה בסוף השבוע שעבר לשיאה, לאחר שיו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, האשים את הנשיא בהפרת החוק ואילו הנשיא טען, שלאריג'אני רואה עצמו כמי שמייצג את החוק באופן בלעדי ופועל נגד הממשלה. בשיאה של המחלוקת טען יו"ר המג'לס, כי מיזוג משרדי הממשלה ללא אישור המג'לס אינו חוקי וכי על השרים להמשיך ולכהן בתפקידם כל עוד לא אישר המג'לס את מיזוג המשרדים ולא הביע אמון בשרים האחראים על המשרדים, שעל מיזוגם הוחלט.

השרים המפוטרים (משמאל לימין): מחצולי, מחראביאן, מיר-כאט'מי (דניא-י אקתצ'אד, 15 מאי, 2011)

המחלוקת החריפה בין שתי הרשויות חייבה את התערבות המנהיג העליון ומועצת שומרי החוקה, שאימצה את עמדת המג'לס וקבעה, כי על הנשיא להגיש לאישור המג'לס את תוכנית מיזוג משרדי הממשלה. מזכיר המועצה, איתאללה אחמד ג'נתי (Ahmad Jannati), קבע, כי בהתאם לסעיף 133 בחוקה, כל שינוי בסמכויותיהם של השרים וכל מיזוג של משרדי ממשלה מחויב באישור המג'לס וכי השרים העומדים בראש המשרדים שמוזגו נחשבים שרים חדשים ונדרשים, לפיכך, לקבל את אמון חברי המג'לס.

בעקבות הודעת הנשיא על פיטורי השרים אמר יו"ר המג'לס, כי הוא אינו מעוניין להתייחס להיבט הערכי של ההחלטה והוסיף, כי המחלוקת בסוגיית מיזוג המשרדים נפתרה בעקבות פגישה, שהתקיימה בינו לבין הנשיא בנוכחות המנהיג העליון (פארס, 14 מאי).

על אף דברי לאריג'אני מתחו כמה חברי מג'לס ביקורת חריפה על החלטתו לפטר את שלושת השרים בטרם אישר המג'לס את מיזוג משרדי הממשלה. מבקרי הנשיא טענו, כי החלטת הנשיא היא בבחינת התחכמות מצד הנשיא, שנועדה לאפשר לו להמשיך בהליך מיזוג המשרדים על אף התנגדות המג'לס ו"מועצת שומרי החוקה". כמו כן טענו המבקרים, כי השארתם של שלושה משרדים כלכליים חשובים, ובראשם משרד הנפט, ללא שר קבוע מהווה פגיעה חמורה באינטרסים הלאומיים.

יו"ר המרכז למחקרים של המג'לס, אחמד תוכלי (Ahmad Tavakoli), טען, כי פיטורי השרים אינם עולים בקנה אחד עם החוקה ועם האינטרס הלאומי. לדבריו, הדחתם הבו-זמנית של שלושת השרים מעבירה לחברה ולקהילה הבינלאומית מסר של אי-יציבות. תוכלי, הנחשב לאחד מיריביו הפוליטיים החריפים של הנשיא במחנה השמרני, טען, כי הממשלה הייתה צריכה להגיש לאישור המג'לס הצעת חוק, שתפרט אילו משרדי ממשלה ימוזגו ומהם סמכויותיהם של המשרדים החדשים, ובינתיים היו שלושת שרי הממשלה צריכים להישאר בתפקידם. הוא הוסיף, כי אין כל הצדקה להשאיר משרדים ללא שרים בטרם אישר המג'לס את מהלך המיזוג וכי לפיטוריהם תהיינה השלכות שליליות על כלכלתה הלאומית של איראן ועל הפוליטיקה הפנימית במדינה (מהר, 14 מאי).

גם חבר המג'לס, עלי-אצער זארעי (Ali-Asghar Zare'i), מתח ביקורת על פיטורי השרים ואמר, כי אף-על-פי שבסמכות הנשיא לפטר שרים בממשלתו, החלטתו מנוגדת לאינטרסים הלאומיים. לא ראוי, טען זארעי, ששלושה משרדים כלכליים מרכזיים יתפקדו ללא שר במשרה מלאה דווקא בשנה, שהוכרזה על-ידי המנהיג העליון כ"שנת הג'האד הכלכלי" (פארס, 14 מאי).

במקביל שלח סגן יו"ר המג'לס, מחמד-רזא באהנר (Mohammad Reza Bahonar), מכתב לנשיא בו טען, כי ההחלטה לפטר שלושה שרים בטרם אישר המג'לס את סמכויות המשרדים החדשים שמוזגו על-ידי הממשלה היא בעייתית מבחינה חוקית (פארס, 15 מאי).

רוב אמצעי התקשורת מתחו, אף הם, ביקורת על החלטת הנשיא לפטר את שלושת השרים במסגרת הליך המיזוג. היומון הכלכלי "ג'האן-י צנעת" (Jehan-e Son'at, עולם התעשייה), טען, כי מעבר להיבט החוקי של ההחלטה קיימות שאלות רבות שעליהן צריכה הממשלה להשיב בנוגע

לפיטורי השרים. במאמר מערכת, שפירסם היומון, נכתב, כי על הנשיא היה להמתין עד לקבלת אישור המג'לס להליך המיזוג בטרם פיטר את השרים וכי פיטורי השרים אינם משרתים את תועלת המדינה בתנאים הפוליטיים והכלכליים הנוכחיים (ג'האן-י צנעת, 15 מאי).

האתר פרדא, המזוהה עם הזרם השמרני הפרגמטי, הביע חשש, כי בעקבות פיטורי שר הנפט, מיר-כאט'מי, עלולה איראן לאבד את תפקידה כנשיאת ארגון יצואניות הנפט, אופ"ק, כיוון שרק שר או ממלא-מקום שר יכול לשמש בתפקיד נשיא הארגון (פרדא, 15 מאי). סוכנות הידיעות מהר דיווחה השבוע, כי לאחר שנטל על עצמו את תפקיד שר הנפט עשוי אחמדינז'אד עצמו להתמנות לנשיא אופ"ק.

היומון הכלכלי דניא-י אקתצאד (Donya-ye Eqtesad, עולם הכלכלה) גרס, כי להחלטת הנשיא עלולות להיות השלכות חמורות על תעשיית הנפט. ההחלטה למזג את משרדי הנפט והאנרגיה התקבלה ללא התייעצות עם מומחים, נכתב במאמר מערכת שפרסם היומון. בתעשיית הנפט אין מקום לניסוי ולטעייה. תעשייה זו זקוקה ליציבות ארגונית וניהולית ואינה סובלת שינויים ארגוניים חדים. החלטות פיזיות עלולות לסכן את פיתוח תעשיית הנפט ושדות הנפט ועלולות להעמיד בסכנה את מעמדה של איראן בתעשיית הנפט העולמית (דניא-י אקתצאד, 16 מאי).

היומון הממשלתי איראן היה מהיחידים, שהביעו תמיכה בהחלטת הנשיא. במאמר פרי-עטו של יועץ הנשיא לענייני תקשורת, עלי-אכבר ג'ואנפכר (Ali-Akbar Javanfekr), נמתחה ביקורת חריפה על יו"ר המרכז למחקרים של המג'לס, אחמד תוכלי, בשל התבטאויותיו בפרשה. פיטורי שלושת השרים ודברי יו"ר המג'לס, לפיהם סוגיית מיזוג המשרדים נפתרה, מעידים על כך, שאין כל בסיס לטענותיו של תוכלי ושהממשלה פעלה בצורה נכונה ובהתאם לחוק. ג'ואנפכר קרא לתוכלי לשים קץ להצהרותיו הקיצוניות נגד הנשיא והממשלה, כיוון שעמדותיו והתבטאויותיו פוגעות במעמד חברי המג'לס (איראן, 15 מאי).

אביב הערבים הגיע לפלסטיין: יום הנכבה בראי העיתונות האיראנית

העיתונות האיראנית דיווחה בראשית השבוע בהרחבה על אירועי "יום הנכבה", אף על-פי שאלה תפסו מקום שולי יחסית לסיקור התקשורת של האירועים הפוליטיים הפנימיים באיראן.

מאמרי מערכת בעיתונים השמרנים המרכזיים יוחדו ליום השנה להקמת מדינת ישראל וביטאן, כצפוי, את גישתה הרשמית והמוכרת של איראן כלפי ישראל והסכסוך הישראלי-פלסטיני. אירועי יום הנכבה השנה ביטאן, לטענת העיתונות האיראנית, את חיזוק מקומה של הסוגיה הפלסטינית בסדר היום האזורי על רקע גל ההתקוממויות העממיות, שפקדו בחודשים האחרונים את המזרח התיכון וצפון-אפריקה.

במאמר מערכת, שפרסם היומון השמרני כיהאן לציון יום השנה ל"היווצרות הזרע הבלתי-חוקי המכונה המשטר המזויף והברברי הציוני", נכתב, כי יום הנכבה ה-63 שונה מכל ימי השנה להקמת מדינת ישראל, שצוינו עד כה. לאורך השנים לא פסק המאבק בהובלת הפלסטינים כנגד הציונים ובשנים האחרונות התרבו העדויות למותו הקרוב של "המשטר הציוני". ההתפתחויות האחרונות במזרח התיכון ובצפון אפריקה שימשו, עם זאת, זרז בתהליך מותה של

ישראל. לאחר שישה עשורים של פשעים, שפיכות דמים והשקעת מאמצים ניכרים למימוש הסיסמא: "מן הפרת ועד החידקל" ניצבים כיום הציונים בפני ייאוש וחוסר אונים. לנוכח ההתעוררות האסלאמית מודים הישראלים עצמם, כי הם חוששים מפני מהפכה אסלאמית נוספת באזור, שתסכן את ישראל.

היומון גרס, כי הפגנות הימים האחרונים לציון "יום הנכבה" הן בעלות משמעות עמוקה יותר מאשר בשנים שעברו. "האירוע הגדול והמבורך" שהתרחש הוא שגל התמיכה במטרה הפלסטינית חרג מעבר לגבולותיה הגיאוגרפיים של פלסטין וההגנה על העם הפלסטיני ניצבת כיום בראש סדר יומם של העמים המוסלמים ושל הממשלות העצמאיות ושחרות החירות, לאחר שבמשך שלושה עשורים מילאה איראן לבדה את תפקיד מגנם של הפלסטינים.

ביום השנה להקמת מדינת ישראל הסיסמא של העמים המתקוממים נגד הרודנים במדינות האזור אינה רק: "העם רוצה בהפלת המשטר" אלא "תיפול, תיפול, ישראל". רצונה של מצרים לכונן קשרים עם איראן ועם החמאס, שתי אויבותיהן הגדולות של ארצות-הברית וישראל, מהווה עדות נוספת לחומרת מצבה של ישראל ולשינוי במאזן האזורי לטובת מחנה ההתנגדות. ההתפתחויות באזור וגלי ההתעוררות האסלאמית גרמו לכך, שהעם הפלסטיני נמצא בלבבות המוסלמים והישראלים עצמם מודים בכך, שמעמדה של ישראל בזירה הבינלאומית נחלש ושהיא נמצאת בתהליך של התפוררות.

יום הנכבה, סיכם כיהאן, הוא יום ראשיתה של האינתיפאדה השלישית. ידידי ח'מיני ואומת חזבאללה עשויים בעתיד הלא רחוק להיות עדים לאזור שלאחר ישראל וללא שליטה אמריקאית (כיהאן, 16 מאי).

היומון קדס טען, אף הוא, כי יום הנכבה מבטא את התפוררותה של מדינת ישראל ואת השינוי במעמדה לנוכח ההתפתחויות באזור. 63 שנים לאחר כיבוש פלסטין נתונים עדיין הפלסטינים תחת כיבוש, אך ניתוח פשוט של המצב בו נתונה תל-אביב מעיד על כך, שבכל יום שעובר מחריף המצור בו נתונים ראשי "המשטר הציוני" מצד דעת הקהל העולמית ואויביהם.

רעיון הציונות התחזק אומנם בשנים הראשונות שלאחר הקמת מדינת ישראל בזכות תמיכת המערב, אך בשנים האחרונות הוא נמצא בדעיכה לנוכח תבוסותיה החוזרות ונשנות של ישראל. ישראל ניצבת בפני בעיות פנימיות רבות, ובראשן הגירה שלילית ואכזבה ניכרת מצד אזרחיה מהמשך המאמצים להרחבת הציונות ולביסוסה. המשטר הציוני ניצב בפני חולשה גדולה עד כדי כך, שאמצעי התקשורת הקשורים אליו נאלצים להודות בחולשה זו.

זהותו של העם הפלסטיני מוכרת כיום בעולם כולו והתנגדותם של הפלסטינים הביאה להחייאת עץ התעוזה בפלסטין. יש לקוות, שפירותיו של עץ זה יתגלו בקרוב לשוחרי החופש בעולם בדמות התמוטטותו של המשטר הציוני.

ה-15 במאי הוא יום השנה לאובדן פלסטין, אך הוא יכול להגביר את המודעות ואת הכרת האויב בקרב המוסלמים בעולם כולו. הציונים פוחדים כיום מהצל של עצמם ויום הנכבה מלמד את הציונים, כי הם אינם יכולים לכבוש אדמה ולא לשלם על כך את המחיר (קדס, 16 מאי).

היומון רסאלת קשר, אף הוא, בין אירועי יום הנכבה להתפתחויות החודשים האחרונים בעולם הערבי. השפעת ההתקוממויות העממיות במזרח התיכון ניכרת היטב בהפגנות הנרחבות של העמים המוסלמים ביום הנכבה, גרס רסאלת. הפגנות היסטוריות אלה הן סמל להתעוררות האסלאמית באזור. אלה שהתייצבו להפגנות לא באו אך ורק כדי להביע הזדהות עם הפלסטינים אלא כדי לנקום את דמם של הפלסטינים והלבנונים, שנרצחו על-ידי ישראל, ולדרוש את השבת זכויותיהם.

על שליטי ישראל להתרגל לכך, שהסיסמה "מוות לישראל" תישמע מעתה ואילך בכל רחבי העולם. העם הפלסטיני הבין היטב, כי במאבקו נגד ישראל הוא אינו ניצב לבדו. העמים המוסלמים ואף העמים הלא-מוסלמים בעולם יתייצבו לצידו עד לתבוסתה של ישראל (רסאלת, 17 מאי).

הרפורמה במדיניות הסובסידיות נותנת אותותיה: עליה חדה בתעריפי הגז

מנתוני חברת הגז הלאומית, שהתפרסמו השבוע באמצעי התקשורת האיראנים, עולה, כי מחירי הגז הטבעי עלו בחודש האחרון בשיעור חד של בין 66 ל-100 אחוזים. סוכנות הידיעות פארס דיווחה, כי מחיר גז לצריכה ביתית עלה מ-70 תומאן למטר מעוקב (קרוב ל-7 סנט) בשנה שעברה ל-120 תומאן. גז לצריכה במגזר הממשלתי ובמגזר העסקי עלה מ-100 תומאן למטר מעוקב ל-200 תומאן למטר מעוקב וגז לצריכה בחקלאות עלה מ-60 תומאן ל-100 תומאן (פארס, 16 מאי).

העלייה החדה במחירי הגז מעוררת ביקורת ציבורית רחבה. חבר ועדת האנרגיה של המג'לס, ג'האנבאח'ש אמיני (Jehanbakhsh Amini), מתח ביקורת חריפה על אופן חישוב תעריפי הגז לצריכה ביתית בעקבות הרפורמה במדיניות הסובסידיות והזהיר, כי אזרחים רבים לא ישלמו את חשבונות הגז שלהם כתוצאה מהעלייה הדרמטית במחירים. לדבריו, חישוב תעריפי הגז לא בוצע בצורה הגיונית וראויה ולא לקח בחשבון את הצריכה המינימאלית המקובלת באיראן: כ-120 מטר מעוקב בחודש למשפחה בת שתי נפשות. אמיני טען, כי קיבל תלונות רבות מאזרחים, שקיבלו חשבונות גז על סך 500-600 אלף תומאן והזהיר, כי אם יחליטו אזרחים רבים שלא לשלם את חשבונותיהם, עלולה חברת הגז הלאומית להיקלע לקשיים.

חבר המג'לס עבד אל-רזא תראבי (Abdolreza Torrahi) מתח, אף הוא, ביקורת על אופן העלאת מחירי הגז וטען, כי הממשלה הייתה אמורה לייקר את מחירי מוצרי האנרגיה באופן הדרגתי לאורך חמש שנים ולא באופן פתאומי. הוא ציין, כי העלאת המחירים הפתאומית מביאה לכך, שהקצבאות, שהעבירה הממשלה לחשבונות הבנקים של האזרחים, אינן מספיקות לתשלום חשבונותיהם (מרדם סאלארי, 16 מאי).

ברשומה, שפרסמה לאחרונה בלוגרית איראנית, נכתב, כי חשבונות הגז, שנשלחו לאחרונה לבתי האזרחים, גורמים להתמרמרות קשה וכי אזרחים רבים אינם מתכוונים לשלם. הבלוגרית סיפרה, כי לפני מספר ימים אמר לה נהג מונית, כי קיבל חשבון גז על סך 150 אלף תומאן בעוד ששכרו החודשי הוא 200 אלף תומאן. כעסו היה רב עד כדי כך, שהוא תלש את חשבון הגז.

לדבריה, מבין כל 10 אנשים, שערים היא שוחחה בנושא, ציינו בפניה 6 עד 8 אנשים, כי אין בכוונתם לשלם את חשבונות הגז (<http://z8un.com>, 27 אפריל).

אזרחים איראנים משלמים את חשבונות הגז

גם מחירי המזון צפויים להתייקר בשבועות הקרובים. ראש התאחדות מוכרי המזון מסר השבוע, כי בחדש הבא יתייקרו כ-70 אחוזים ממוצרי המזון בשיעור של בין 9 ל-12 אחוזים (פארס, 17 מאי).

בתוך כך הזהיר השבוע חבר ועדת הכלכלה של המג'לס, מחמד-רזא ח'באז (Mohammad-Reza Khabbaz), כי האינפלציה באיראן עלולה להגיע השנה לשיעור של בין 40 ל-50 אחוזים. הוא ציין, כי הממשלה קבעה אומנם מנגנונים, שנועדו לפקח על עליית המחירים בעקבות מימוש הרפורמה במדיניות הסובסידיות, אך מדובר במנגנונים זמניים שלא יוכלו למנוע את עליית המחירים לאורך זמן (אפתאב, 13 מאי).

לרגל יום התקשורת העולמי: ביקורת על שיעור חדירה נמוך של האינטרנט לצד פרטים בנוגע לסינון אתרים על-ידי השלטונות

לרגל יום התקשורת העולמי, שצוין ב-17 במאי, נמתחה בתקשורת האיראנית ביקורת על קצב חדירה בלתי מספק של האינטרנט באיראן יחסית למקומות אחרים בעולם. לטענת התקשורת האיראנית, הסיבה המרכזית לשיעור החדירה הנמוך יחסית היא תשתית אינטרנט לקויה והמגבלות המוטלות מצד השלטונות, שאינן מאפשרות לאזרחי איראן לגלוש ברשת במהירות סבירה.

היומון הכלכלי דניא-י אקתצאד (Donya-ye Eqtesad, עולם הכלכלה) פרסם בראשית השבוע מאמר מערכת תחת הכותרת: "חדירת האינטרנט באיראן: נתונים ותהיות". היומון הלך על כך, שקיימים נתונים סותרים בנוגע לשיעור חדירת האינטרנט באיראן: המרכז הלאומי לפיתוח אינטרנט העריך את קצב חדירת האינטרנט באיראן ב-32.6 אחוזים; על-פי נתוני המרכז הלאומי לסטטיסטיקה מוערך קצב חדירת האינטרנט ב-11 אחוזים ואילו ארגון Internet World Stats העריך, כי שיעור חדירת האינטרנט באיראן עומד על 54 אחוזים.

היומון הדגיש את נתוני המרכז לפיתוח האינטרנט לפיהם כ-70 אחוזים מגולשי האינטרנט באיראן גולשים במהירות נמוכה ורק אחוז קטן (כמיליון וחצי גולשים) עושים שימוש באינטרנט

מהיר, שאף הוא איטי יחסית למדינות אחרות בשל מגבלות גלישה המוטלות מצד השלטונות (עד 128 קב"ש). משמעות הדבר היא כי הגורמים הרלוונטיים במדינה, ובראשם משרד התקשורת וספקיות התקשורת אינם מספקים מענה נדרש לצרכי הגולשים. היומון קרא לגורמים האחראים לפעול להשוואת נתוני הגלישה באינטרנט באיראן לאלה הקיימים במדינות אחרות, להכיר בפער הגדול בין איראן ליתר המדינות ולבחון כיצד ניתן להרחיב את השימוש באינטרנט מהיר ולשפר את איכות הגלישה של האזרחים (דניא-י אקתצאד, 15 מאי).

גם סוכנות הידיעות מהר (Mehr) מסרה נתונים עדכניים בנוגע למספר גולשי האינטרנט. על-פי נתוני המרכז הלאומי לפיתוח אינטרנט עמד מספר הגולשים באיראן במרץ 2011 על 24,550,000 אזרחים (שיעור חדירה של 32.6 אחוזים לעומת 26.5 אחוזים במרץ 2010 ו-21.8 אחוזים במרץ 2009). נתונים אלה מגדירים כל אזרח מעל לגיל שנתיים, שעושה שימוש לפחות אחת לחודש באינטרנט, כגולש באינטרנט. כ-10 מיליון גולשים (כ-41 אחוזים מכלל הגולשים) נגישים לאינטרנט באמצעות אינטרנט אלחוטי (שירותי GPRS), 7 מיליון גולשים (כ-29 אחוזים) עושים שימוש במודם חיוג (Dial-Up), 1.4 מיליון גולשים (5.7 אחוזים) נגישים לאינטרנט מהיר באמצעות קווי ADSL ו-5.6 מיליון (23.3 אחוזים) נגישים לאינטרנט באמצעות תשתית סיבים אופטיים.

סוכנות הידיעות מהר הדגישה, כי שיעור חדירת האינטרנט לאיראן נמוך יחסית למדינות אחרות, ובהן גם כמה משכנותיה של איראן. גם במדינות, בהן שיעור חדירת האינטרנט דומה לזה של איראן (כדוגמת תורכיה), נגישות האזרחים לאינטרנט מהיר גדולה בשיעור ניכר ביחס לאיראן (מהר, 14 מאי).

המרכז למחקרים של המג'לס התייחס השבוע לצורך בהרחבת מעורבות הממשלה בתוכניות לקידום טכנולוגיות המידע והאינטרנט במסגרת תוכנית הפיתוח הרב-שנתית. על-פי תוכנית זו אמורים עד שנת 2016-2017 ליהנות כ-60 אחוזים מאזרחי איראן מגישה לאינטרנט מהיר.

בדוח, שפרסם המרכז בסוף השבוע שעבר, פורטו הפרויקטים הנכללים במסגרת תוכנית הפיתוח הרב-שנתית בתחום טכנולוגיית המידע והמחשבים. המרכז גרס, כי קיימת חשיבות רבה לעמידה ביעדים שנקבעו במסגרת התוכנית, ובהם הרחבת הממשל האלקטרוני ושירותי האינטרנט המהיר.

הדוח מציין, כי על אף האיומים בתחום הסייבר, שערכו בעבר את מימושם של חלק מהפרויקטים בתחום האינטרנט, יש להפוך את האיומים להזדמנויות ולהמשיך את מגמת פיתוח טכנולוגיות המידע לנוכח חשיבותן הרבה לקידומה הכלכלי והחברתי של איראן. מרכז המחקרים קבע, כי על הממשלה להבטיח את המשאבים הכספיים ולהשקיע את המאמצים הדרושים על מנת ליישם את תוכנית הפיתוח הרב-שנתית (אתר מרכז המחקרים של המג'לס, 13 מאי).

בתוך כך פרסמה השבוע התקשורת האיראנית מידע בנוגע למדיניות סינון אתרי האינטרנט על-ידי השלטונות. בהתאם לחוק עבירות מחשב הוקמה בשנה שעברה על-ידי הרשות השופטת ועדה בראשות התובע הכללי, שקבעה קריטריונים לסינון אתרים. בוועדה חברים נציגי משרדי

החינוך, התקשורת, המודיעין, המשפטים, המדעים, ההכוונה האסלאמית, ראש ארגון ההסברה האסלאמית, ראש רשות השידור, נציג כוחות ביטחון הפנים, מומחה לטכנולוגית מידע ונציג מטעם המג'לס.

הועדה קבעה חמישה קריטריונים מרכזיים לסינון אתרי אינטרנט: פרסום תכנים הפוגעים במוסר הציבורי המוסר הציבורי, תכנים הפוגעים בקדשי האסלאם, תכנים הפוגעים בביטחון ובסדר הציבורי, תכנים הפוגעים ברשויות המדינה ובמוסדות ממשלתיים וציבוריים ותכנים המעודדים ביצוע פשעי מחשב.

בין היתר מסננים השלטונות אתרים העוסקים במכירה או בהפצה בלתי-חוקית של סיסמאות ונתונים, שעשויים לאפשר גישה לאתרים או למידע ממשלתי וציבורי; אתרים המפרסמים תכנים בנוגע לריגול ברשת, לפגיעה במערכות מחשבים או מעודדים עבירות מחשבים; אתרים העוסקים בפעילות מסחרית וכלכלית ברשת המנוגדת לחוק; אתרים המפיצים תוכנות להתמודדות עם סינון אתרים או מדריכים בנוגע לדרכים להתגבר על סינון אתרים; אתרים המפיצים תכנים המעודדים אלימות, מעשי התאבדות ושימוש בסמים; אתרים המפרסמים מידע או מקשרים לאתרים שנסגרו על-ידי השלטונות, לפרסומים שנפסלו או לאמצעי תקשורת הקשורים לקבוצות ולזרמים הפועלים נגד החוק; אתרים המעודדים פשעים, כגון: הפרת הסדר הציבורי, פגיעה ברכוש, שוד, זיופים, הברחת סמים ומשקאות אלכוהוליים; אתרים המפרסמים תכנים, שנאסרו לפרסום על-ידי המועצה העליונה לביטחון לאומי; אתרים המפרסמים יצירות אודיו ווידאו בלתי-חוקיות או כאלה שלא אושרו על-ידי משרד ההכוונה האסלאמית.

סוכנות הידיעות מהר דיווחה, כי על-פי נתונים בלתי-רשמיים כ-10 אחוזים מאתרי האינטרנט המסוננים על-ידי שלטונות איראן הם אתרים הפועלים בתוך איראן ו-90 אחוזים הם אתרים הפועלים בחו"ל. בראיון לסוכנות הידיעות מסר עיסא זארע-פור (Issa Zarepour), ראש המרכז לפיתוח טכנולוגית מידע ותקשורת דיגיטלית במשרד ההכוונה האסלאמית, כי מי שאחראי על סינון אתרי האינטרנט הוא משרד התקשורת ולא משרד ההכוונה האסלאמית. זארע-פור הכחיש מידע שהתפרסם בתקשורת לפיו עומד התקציב המיועד לסינון אתרי אינטרנט על 18 מיליארד תומאן (כ-18 מיליון דולרים).

תמונות השבוע: משט הזדהות איראני עם השיעים בבחרין

